12 Σεπτεμβρίου 2014

Χρυσόστομος Σμύρνης. Ήρωας, Μεγαλομάρτυρας και Άγιος.

/ Γενικά Θέματα / Θαύματα και θαυμαστά γεγονότα / Ορθόδοξη πίστη

Είδα τον Εθνομάρτυρα Μητροπολίτη Χρυσόστομο ν' ανεβαίνει το Γολγοθά του...
(Από το βιβλίο του Μιχ. Βαλβαζάνη «Πως έζησα την καταστροφή της Σμύρνης)

«...Κατά το γιόμα, λίγο προτού βασιλεύσει ο ήλιος, ήρθε ο μικρός Απτουραμάν. Έτσι νωδός, αθώο παιδί φαινότανε αν και τουρκί. Ότι έβλεπε μας το έλεγε...
– Που σεργιανάς Απτουραμάν, σε ποιους μαχαλάδες τριγυρίζεις, του είπε η Βασιλική, γιατί άργησες να 'ρθεις;
– Ήμουνα στο κονάκι, Διοικητήριο, Χανούμ ντουντού της είπε εκείνος.
– Τι έκανες στο κονάκι. Δεν είχες καμιά δουλειά εκεί...
– Έβλεπα τον Μπας παπά (μητροπολίτη).
– Που τον έβλεπες τον Μπας παπά... Τον ρώτησα εγώ ότι μ' ενδιέφερε η πληροφορία αυτή.
– Τον έχουν στο κονάκι. Του κόψανε τα γένια. Τον δέρνουνε. Τον πιλατεύουνε. Του

βάζουνε λεπίδι από μαυρομάνικο μαχαίρι στο λαιμό τον απειλούν. Τον περιγελάνε… Τέτοια.
– Τον είδες εσύ να τον δέρνουν και να του κάνουν όλα αυτά, που μου λες;
– Τον είδα εφέντημ… τον είδα! Ήταν πολλή πλέμπα μαζεμένη εκεί. Τον είχανε μέσα στον αυλόγυρο του Διοικητηρίου. Οι ζαπιέδες τον δέρνανε αβέρτα και αλύπητα με τα κουρμπάτσια (μαστίγια). Και πάγαινε ποτάμι το αίμα… Γινότανε μεγάλο πατιρντί, μ’ αυτόν τον Μπας…
– Ύστερα τι τον κάνανε;
– Δεν ξέρω. Να, εγώ τον άφησα εκεί κατάνακρα κλαμένο. Έμαθα φεύγοντας, πως θα τον πάνε τα χαμίνια και οι χαμάληδες να τον κρεμάσουν στο Τιλκιλίκ, σαν να ’τανε λέει, χαΐνης. Έτσι…
Το Τιλκιλίκ ήτανε ένα μέρος από πελώρια πλατάνια όλο δροσιά και πρασινάδα και βρίσκονταν σιμά στο σιδηροδρομικό σταθμό του Μπασμαχανέ.
– Να τον κρεμάσουν; έκανα εγώ με κατάπληξη. Άκου, να τον κρεμάσουν. Γιατί τι έκανε; Μετά μου ήρτε η σκέψη… Ξέρω, τον φοβούνται. Και θέλουν να τον περάσουνε στα γλήγορα απ’ το εφήμερο στο αιώνιο.
– Και πότε θα τον κρεμάσουν; ξαναρώτησα το τουρκί.
– Τώρα. Ήτανε στο χαζίρι να τον πάρουν. Θα τον περάσουν, λέγανε, από το δρόμο Μπας Οτουράκ.
Το Μπας Οτουράκ ήταν ένας κεντρικός δρόμος, το πιο μεγάλο βουλεβάρτο (λεωφόρος) της πόλης, που άρχιζε από το Διοικητήριο και τέλειωνε στο σιδηροδρομικό σταθμό…
– Έρχεσαι Απτουραμάν, να πάμε να δούμε, που θα τον κρεμάσουν. Είπα στο παιδί και είχα τους λόγους μου.
– Έρχομαι εφέντη μ’, μου κάνει το χαϊβάνι με αφέλεια.
Είχα, αλίμονο, τη θλιβερή επιθυμία να έβλεπα το μάρτυρα Δεσπότη μας για στερνή φορά. Ήθελα να δω, πως θ’ ανέβαινε το Γολγοθά της ετούτη η μεγάλη ψυχή που προκαλούσε πάντα δέος και τρόμο στον οχτρό. Γιατί σίγουρα όλες ο μεγάλες ψυχές, είναι επικίνδυνες! Και για να ’χω το λεύτερο, φενάκισα λίγο την κατάσταση. Σκέφτηκα να κρατώ το μικρό τουρκάκι από το χέρι. Να έβαζα και στο κεφάλι μου φέσι. Και να έμοιαζα τάλε κουάλε, ταμάμ που λένε, Τούρκος! Κι έτσι, να έβγαινα ακίνδυνα στο δρόμο για να τον έβλεπα. Να έβλεπα τους χλευασμούς, τους ονειδισμούς, τους εμπαιγμούς του παθιασμένου όχλου. Το σταυρωμό της Ελλάδας! Έβγαλα το λοιπόν, το σακάκι μου, φόρεσα καφτάνι και φέσι στο κεφάλι. Να φέρουμαι σαν Τούρκος και να φαίνουμαι άλλος απ’ αυτόν που ήμουνα. Ξετσίπωτος και… Έπιασα και τον Απτουραμάν από το χέρι και βγήκα ο μαζέττας στο δρόμο, ακριβώς εκεί που ήταν το Ισάρ-Τζαμί. Εκείνη τη στιγμή βλέπω ένα πολυκέφαλο ρέμπαλο τσούρμο, ένα οχλοκρατούμενο άναρχο φουσάτο, που ρέκαζε βγάζοντας άναρθρες κραυγές ζητωκραύγαζε υπέρ του ντοβλετίου και του γαζή Κεμάλ.

Πρόβαλε απ’ την καμπή του δρόμου κι ερχότανε. Κατάλαβα. Ήταν ο τουρκικός όχλος, που έσερνε προς το θάνατο το Δεσπότη. Λίγο πιο πριν, ο Νουρεντίν πασάς τον είχε παραδώσει σ’ αυτούς να τον τιμωρήσουν, όπως άλλοτε ο πιλάτος το Χριστό στον όχλο των Ιουδαίων. Περνούσε όλη αυτή η φριχτή κουστωδία από μπροστά μου. Κι εγώ αμίλητος και βαθιά συλλογισμένος, στεκόμουν στο πεζοδρόμιο. Είχα φορέσει το φέσι. Και κρατούσα το τουρκάκι από το χέρι. Βέβαια όλοι γύρω μου με νόμιζαν «συνένοχό» τους, Τούρκο. Τότε, βλέπω έκπληκτος πως προπορεύονταν της κουστωδίας, οι Ιτς Ογλάνηδες δηλαδή παιδιά που τσίριζαν, φωνασκούσαν, γάβγιζαν, μούγκριζαν, χαλούσαν τον κόσμο σαν δαιμονισμένοι. Πολλά κρατούσαν στα χέρια τους τούβλα, κεραμίδια, πέτρες και σφεντόνες. Πίσω από τους Ογλάνηδες, βάδιζε ένας μεγαλόσωμος ψηλός Τούρκος Πεχλιβάνης, φορούσε μικρό φέσι στο κεφάλι του, σαν καθήκι αναποδογυρισμένο, μπλούζα στενή σκούρα και βράκα φαρδιά πέτσινη. Στα χέρια του κρατούσε γεντέκι (τσεκούρι). Τούτον τον ακολουθούσαν τρεις Τούρκοι με κοντοβράκια. Στους ώμους τους είχαν ριγμένα τα σκοινιά της κρεμάλας. Ήτανε μαύροι, σκαιοί, πελώριοι, ήταν οι Τζελλάτ (δήμιοι-εκτελεστές). Φορούσαν μαύρα πουκάμισα, πάνω απ’ το πέτσινο παντελόνι τους. Ο λαιμός τους ήταν γυμνός και το στήθος τους βελονοκεντρισμένο. Μοιάζαν με τα κακά σκυλιά, στην πόλη του Άδη. Πίσω απ’ αυτούς, ακολουθούσαν τέσσεροι άλλοι Τούρκοι με πολιτικά αυτοί και με κόκκινα μεγάλα φέσια σα φουγάρα. Προφανώς ετούτοι, να ’ταν έκτακτοι ζαπιέδες, ή προσωρινοί αστυνόμοι. Και μετά από δαύτους, σέρνονταν τα τέσσερα θύματα. Ο ένας από τους τέσσερους ήταν ο Δεσπότης! Μα ήτανε αγνώριστος τελείως, χωρίς ράσα και κουρεμένος: μαλλιά και γενειάδα. Στη φυσιογνωμία του, ήτανε χαραγμένος ο πόνος, η ηρεμία και η εγκαρτέρηση! Απαντούσε, θα έλεγα, στην αγριάδα και στη βαρβαρότητα με στωϊκότητα και με ενδόμυχους απροσκύνητους στοχασμούς. Δεν τον έμελλε που το πρόσωπό του ήτανε περιχυμένο με αίματα και μη αναγνωρίσιμο. Βάδιζε με κόπο, σηκώνοντας το νοερό σταυρό της Ρωμιοσύνης όλης. Κούτσαινε κι από τα δύο του πόδια. Και κόκκινες πατημασιές άφηνε στο πέρασμά του. Τα χέρια του ήτανε δεμένα πιστάγκωνα και δυσκολεύονταν στο βάδισμα. Κουνούσε ωστόσο, έτσι νόμιζα, πότε πότε το δεμένο χέρι του, τάχα να ευλογήσει κι ο αγέρας μύριζε αγιοσύνη και λεβάντα.

Οι άλλοι τρεις, δεν ξέρω ποιοι ήτανε! Κι αυτοί κουρεμένοι: μαλλιά και γένια και με δεμένα τα χέρια πίσω απ’ τις μασχάλες. Οι ανάσες τους κοφτές, κρατημένες σε αγωνία. Πίσω απ’ τα αθώα τούτα θύματα ακολουθούσαν οι αλανιάρηδες. Θα ήταν καμιά διακοσαριά νομάτοι. Κρατούσαν στα χέρια τους όλα τα σύνεργα του σατανά: καρφιά, τρυπάνια, ρόπαλα και κάτι σαν σφεντόντες και πετούσαν κάτι σκληρά σφαιρίδια πάνω στα θύματα. Τα χτυπούσαν, για να επισπεύσουν το αργό βάδισμά τους. Οι «κατάδικοι», τα θύματα όμως, δεν μπορούσαν να βαδίσουν ελεύθερα. Λαχάνιαζαν και σωριάζονταν στη μέση της μαρτυρικής τους πορείας.

Ξανασυνέχιζαν. Κάπου κάπου στέκονταν και ύψωναν τα κεφάλια προς τον ουρανό, παρακαλώντας να ’ρθει γληγορότερα το τέλος τους. Και τότε, όλοι οι αλανιάρηδες χολιασμένοι και θυμωμένοι ούρλιαζαν φοβερά σαν ύαινες. Τους σπρώχνανε με τα χέρια και τους χτυπούσαν αλύπητα για να προχωρούν, σέρνοντάς τους απ’ τα παλιοσκούτια τους.

Αυτή η σκηνή του μαρτυρίου που είδα το απόγευμα της 29ης Αυγούστου του 1922, θα μείνει ανεξίτηλη στη μνήμη μου! Ποτέ δε θα ξεχάσω εκείνους τους εθνομάρτυρες, που υποταχτικοί μπροστά στο σκληρό πεπρωμένο, αμίλητοι και πικραμένοι, παρακαλούσαν, λες, ένα φως ελπίδας να γλυκάνει την ύπαρξή τους στις τελευταίες τους εκείνες στιγμές! Η πομπή, η κουστωδία εκείνη του αίματος, ακολουθούσε την πορεία της προς το Τιλκιλίκ. Εγώ απηυδισμένος κι εντελώς αποκαμωμένος απ’ την ψυχική συμμετοχή μου στο μαρτύριο, έπαυσα να τους ακολουθώ. Στάθηκα εκεί ασάλευτος, κρατώντας το μικρό τουρκί από το χέρι. Τρόμαξα, αλλά και αηδίασα μπροστά στο ειδεχθές έγκλημα του μαινόμενου τουρκικού όχλου. Παρακολουθούσα από μακριά τα διαδραματιζόμενα. Όλα γύρω μου, τα ένιωθα να συμπάσχουν μ’ αυτούς τους μάρτυρες. Ακόμα και τα δέντρα του βουλεβάρτου, αποστάζανε δάκρυα.

Σαν η κουστωδία έφτασε στο Τιλκιλίκ, ξαφνικά σταμάτησε να πορεύεται. Το ίδιο και ο όχλος. Είχε προκύψει, φαίνεται, κάποιο πρόβλημα. Οι Τούρκοι του Τιλκιλίκ με τον τοπάρχη τους διαφωνούσαν με το συμβούλιο των ανόμων κατήδων και μουλάδων. Οι πρώτοι, δε δέχονταν να κρεμαστούν οι κατάδικοι στο Τιλκιλίκ. Γιατί εκεί υπήρχαν καφενέδες, όπου καθόταν οι δερεμπέηδες και τράβαγαν τους ναργιλέδες τους. Δε θέλανε, φαίνεται, να βλέπουν τους κρεμασμένους και πιο πολύ δε θέλανε, γιατί ο τόπος τους θα έμενε μεμιασμένος και μολυσμένος και μετά το φόνο, δι’ απαγχονισμού, τεσσάρων ανθρώπων. Έτσι σε λίγο, βλέπω τη σκοτεινή πομπή των δημίων και των τυράννων με του κατάδικους μπροστά, ν’ αλλάζει κατεύθυνση. Άρχισε να παίρνει τον ανηφορικό δρόμο που έβγαζε σε υψώματα εκτός της πόλης. Εκεί κάπου, υπήρχε μια ερημική περιοχή και μια ξερή στερεμένη βρύση, που οι Τούρκοι τη λέγανε: Καν Τσεσμέ, δηλαδή Βρύση του Αίματος. Σ’ αυτή την περιοχή οδήγησαν εκείνο το θλιβερό απόγευμα οι Τούρκοι, το Μητροπολίτη και τους άλλους μάρτυρες. Δεν είδα, μήτε θέλησα να δω το συνταραχτικό δράμα του χαμού τους. Μήτε και έμαθα με ποιον τρόπο τους θανάτωσαν. Τους κρέμασαν σε κάποια δένδρα ή τους σκότωσαν εκεί με βασανιστήρια. Βλέπεις οι Τούρκοι κρατούσαν επισήμως και τον κρατάνε ακόμα «μυστικό» το θάνατο του Μητροπολίτη, ακόμα και τον τάφο του.

Επιστρέφοντας, δίψασα πολύ, από τον τρόμο. Και καθοδόν, να μια βρύση. Πήγα να δροσιστώ. Μα δεν μπόρεσα. Έφυγα. Δύο Τούρκοι εκεί πέρα, πλένονταν και τα νερά είχαν κοκκινίσει…»

Πηγή: stratisandriotis.blogspot.gr